

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

LIBER

De Platano plura in naturali historia scribit Plinius. Vnam dicit fuisse cubitorū triginta vnus radice ramos antecedente: atq; ambulatione academica celebratam: de qua hoc loco Cicero loquitur. Non tam ipsa aquula. id est & parua aqua. Dicitur autem aqua. a qua viuimus. Quam platonis oratione creuisse. nam quia inducit Socratem sub ea arbore disputantem ideo ipsius arboris perpetua memoria manet. Durissimis pedibus. hoc de Socrate legitur. quod ab ortu solis. vsq; ad occasum in iisdem vestigiis. vno intuitu steterit. auctor est gellius. Meis pedibus. qui sunt molliores. Ibi vt ex pristino sermone. In hoc capite secundi tractatus continet Quomodo disputatio de studiis dicendi oritur a Crasso: quæ studia quæ ex rebus multis tum ex auctoritate sermonis: Et partim etiam ex vrbium constitutione landantur. In prima parte huius artis ostendit vtilitatem. In secunda: præstantiam. In tertia virtutem loquentiæ Pristino sermone quem de discrimine reipublicæ habuerant. De studio dicendi: videlicet laudasse studia eloquentiæ. Tantam facultatem: facultas omnium artium genus est. Sic enim diffinire possumus vt Dialectica facultas disserendi: Logica facultas inueniendi. Rhetorica: facultas dicendi. Est autem facultas vis quæ quæ facit: vt id facilius fieri possit. quod de vnaquaq; arte præcipitur. Aequalibus. id est æqueuis. Quam posse dicendo: tres orationis singulares tangit partes videlicet Docere: Delectare: & mouere. Quum enim dicit. Tenere hominum coetus: quantum ad docere. Mentes allicere: quantum ad delectare. Voluntates impellere quantum ad mouere. Hæc vna. argumentatur ab vtili libero populo. qui rerum potitus est: vt populus Romanus: & Atheniensis. Floruit. ad honorem & dignitatem. Dominata ad opes & potentiam. Quod omnibus natura sit datum: quod a natura omnibus datum est vt loqui possint. Qui vero id excelleret facit: vel solus vel cum paucis: vnū ne omni admiratione prosequendus est: Aut tam iucundum: ad gratiam pertinet & dignitatem. Sumit autem argumentum a facili: simul & iocundo. Aut: tam potēs: ad id quod dixit supra: dominata est. Sententiis & verbis. vtrinq; tangit orationem & verborum: & sententiarum. Populi motus: in rostris concionando. Iudicium religiones: in foro causidicando. Senatus grauitatem: in dicendo sententiam. Iudicium autem religiones: ideo dixit: quia iura ei iudices exercebant iudicia. Tam liberale: liberale dicitur: qui rogatus: munificus qui sponte beneficium contulit. Quid autem: argumentatur a tuto. Quam opem ferre singula singulis reddit: vt ostendat differentiam liberalis: & munifici. Supplicibus: ad id quod dicit liberale Excitare afflictos quantum ad munificum. Dare salutē: scilicet petentibus quantum ad liberale. Periculis liberare: etiā non petentes: quantum ad munificū. Retinere in ciuitate homines ad vtrūq; referē. Tenere arma: i: eloquentiā. bunc locum patulis diffusa est ramis: quæ illa cuius umbram secutus est Socrates: quæ mihi videtur non tam ipsa aquula quæ describitur: quam Platonis oratione creuisse: & quod ille durissimis pedibus fecit: vt se abiiceret in herba: atq; itaq; philosophi diuinitus ferunt eē dicta: loqueret: id meis pedibus certe concedi est equius: tum Crassum. Immo vero comodius etiā: puluinosq; poposcisse: & oēs in his sedibus quæ erant sub platano cōsedisse dicebat. Ibi vt ex pristino sermone relaxarentur animi oīm: solebat Cotta narrare. Crassus sermonem quendam de studio dicendi intulisse. Qui cum ita esset exorsus. Non sibi cohortandū Sulpitium & cottam: sed magis vtrunq; collaudandum videri: quod tantam iam essent facultatem adepti: vt non æqualibus suis solum anteponerentur: sed cum maioribus natu compararent. Neq; mihi vero quicquam inquit præstabilius videtur: quam posse dicendo tenere hominum coetus: mentes allicere: voluntates impellere quouelit: vnde autem velit deducere: hæc vna res in omni libero populo maximeq; in pacatis tranquilliq; ciuitatibus: præcipue semper floruit sempq; dominata est. Quid enim est aut tam admirabile quam ex infinita multitudine hominum existere vnum qui id quod omnibus natura sit datum: vel solus: vel cum paucis facere possit. Aut tam iucundum cognitu atque auditu: quæ sapientibus sententiis: grauibusque verbis ornata oratio & perpolitā: aut tam potens atq; magnificus: quam populi motus iudicium religiones senatus grauitatē: vnus oratione cōuertit. Quid tam porro regium tam liberale: tam munificū: quā opē ferre supplicibus: excitare afflictos: dare salutē liberare periculis: retinere homines in ciuitate. Quid autem tam necessariū: quæ tenere semper arma: quibus vel teetus ipse esse possis: vel puocare improbos: vel te vlcisci lacessitus. Age vero ne semper forum subsellia rostra:

Oratorū vtilitas